

Kresba a grafika

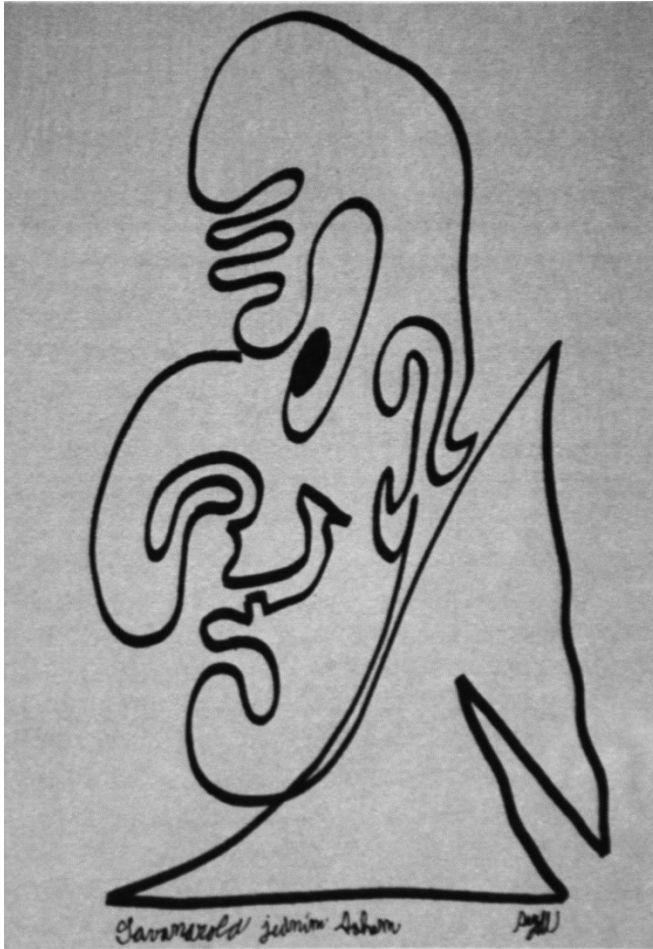

Martin Schongauer
Čtvrtá moudrá
panna
mědirytina
před 1483

Cristofano Allori
Podobizna
Alessandra Alloriho
zv. Bronzino
kresba černou
křídou a rudkou
cca 1610

„Gesto kreslení“

Honoré Daumier, Studie dvou hlav, cca 1860, kresba perem, bistrem

Zdeněk Seydl, Savonarola jedním tahem, 1970, kresba fixem

„Malířská kresba“

Federico Barocci, Hlava starého muže (studie Anchisa pro obraz Požár Tróji, mezi 1583-1588), kresba křídami, rudkou aj. na tónovaném papíře

Prostředky kreslicí širokou stopou

- uhel
- rudka
- sépiová bistrkřída
- křída
- pastel

Bartolomeo Veneto (činný 1502-1530),
Portrét mladíka v čepici, kresba
uhlem a bílou křídou

Prostředky kreslicí širokou stopou – kresba uhlem

Jan Preisler, Studie dívčí hlavy a rukou, cca 1905

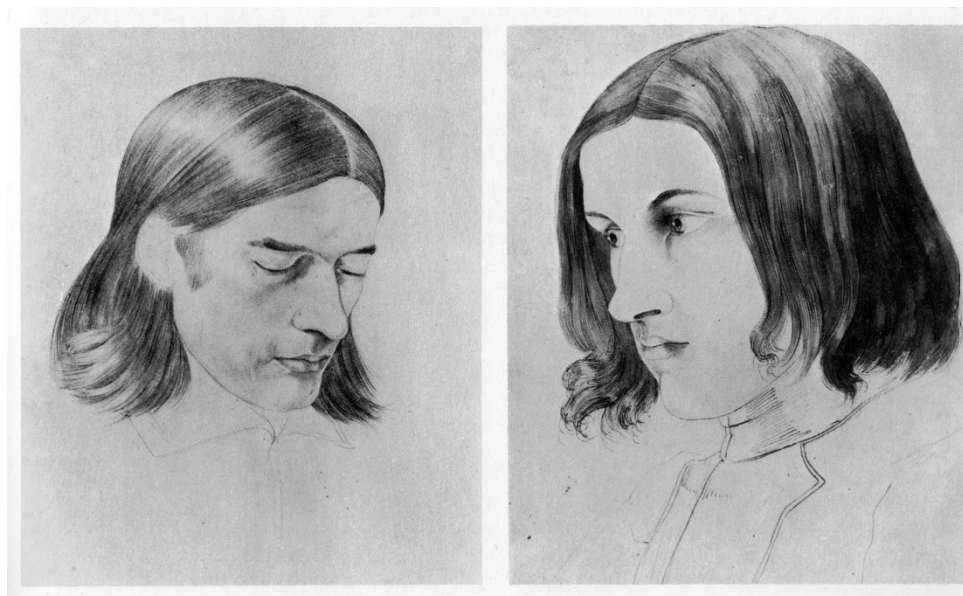
Prostředky kreslicí úzkou stopou

Pieter van der Weyden, Klečící Marie, konec 15. stol., kresba stříbrným pisátkem a křídou, detail

- olůvko
- pisátko
- tuhy a tužky
- flomaster (fix)

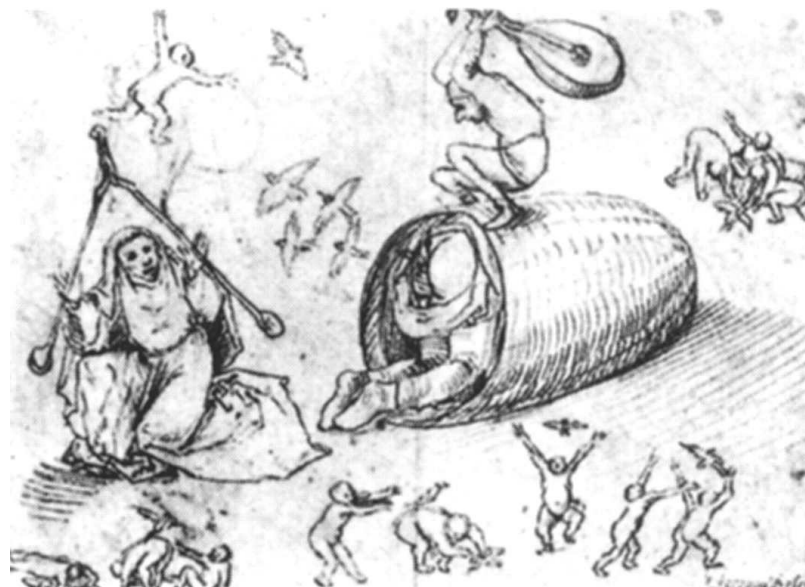
Carl Philipp Fohr, Podobizna Friedricha Overbecka, 1818, kresba tužkou
Vlastní podobizna, 1816, dtto

Tekuté kreslicí prostředky

- tuš
- bistr
- sépie
- tinta

Hieronymus Bosch, Úl a čarodějnice,
poč. 16. stol., perokresba bistrem

Willem Pietersz Buytewech, Pouliční prodavač se psem,
počátek 17. stol., lavírovaná kresba perem, černou tintou

Lavírované kresby

Adam Elsheimer, Tobiáš provázený andělem, lavírovaná kresba brkem, bistrem, cca 1600
Josef Redelmayer, Dva draci, lavírovaná kresba perem, bistrem, cca 1760

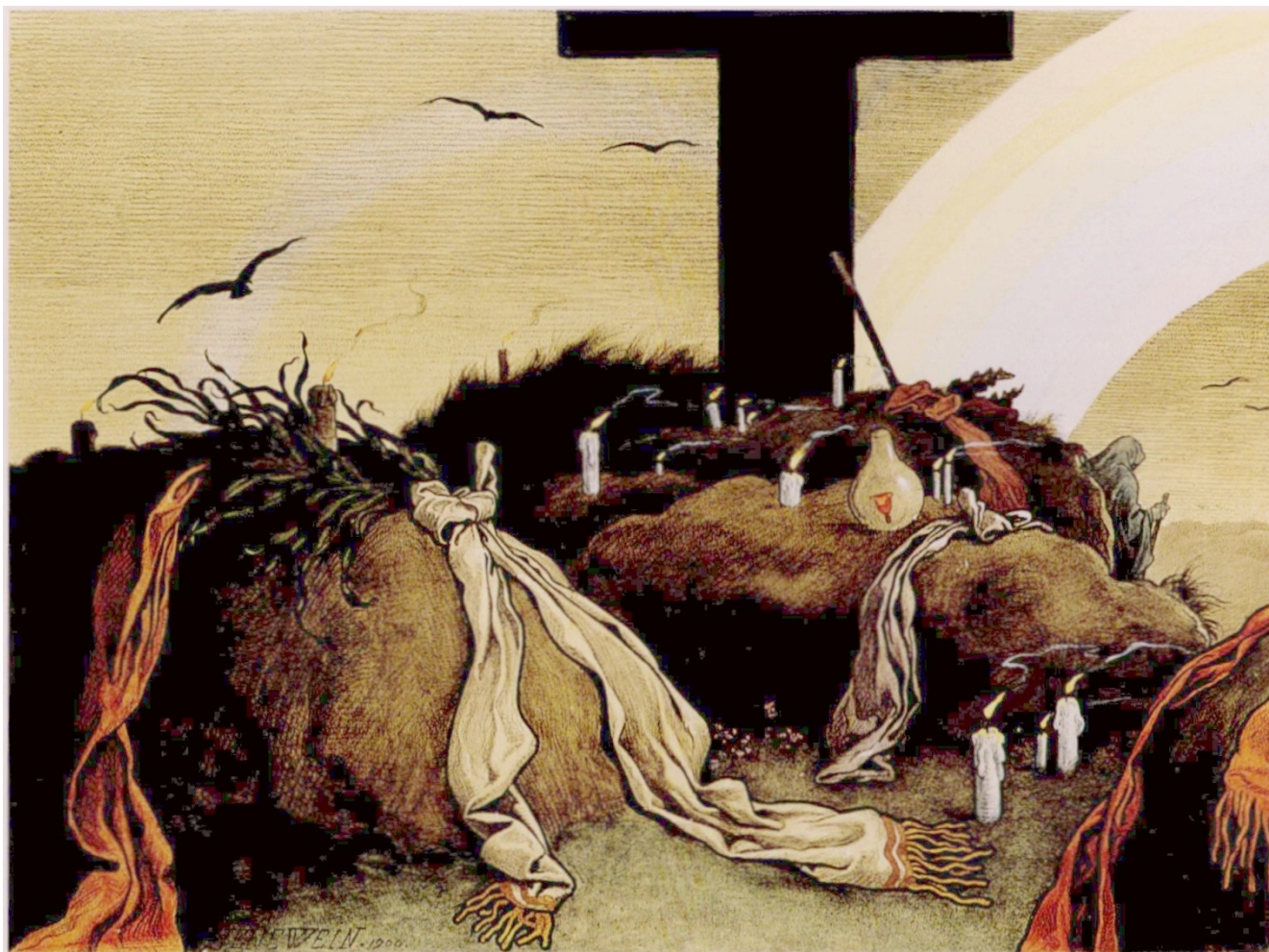
Akvarel

František Kupka, Zusza a Villeta, cca 1905

Kvaš

Felix Jenewein, Smír, z cyklu Mor, 1900

Kombinovaná technika

Albrecht Dürer, Pohled do údolí Arca, 1495, kresba perem, černým inkoustem, akvarel a kvaš

Kombinovaná technika

Jacopo Palma, zv. Palma il Giovane, Kladení do hrobu, cca 1600, kresba štětcem, akvarel, bistr

Luděk Marold, Studie sedící ženy, cca 1895, kresba tužkou, tuší, akvarelem a bělobou

Kombinovaná technika

Josef Navrátil, Pasačka s kozou, cca 1850, kresba tužkou, perem, sépií, akvarel

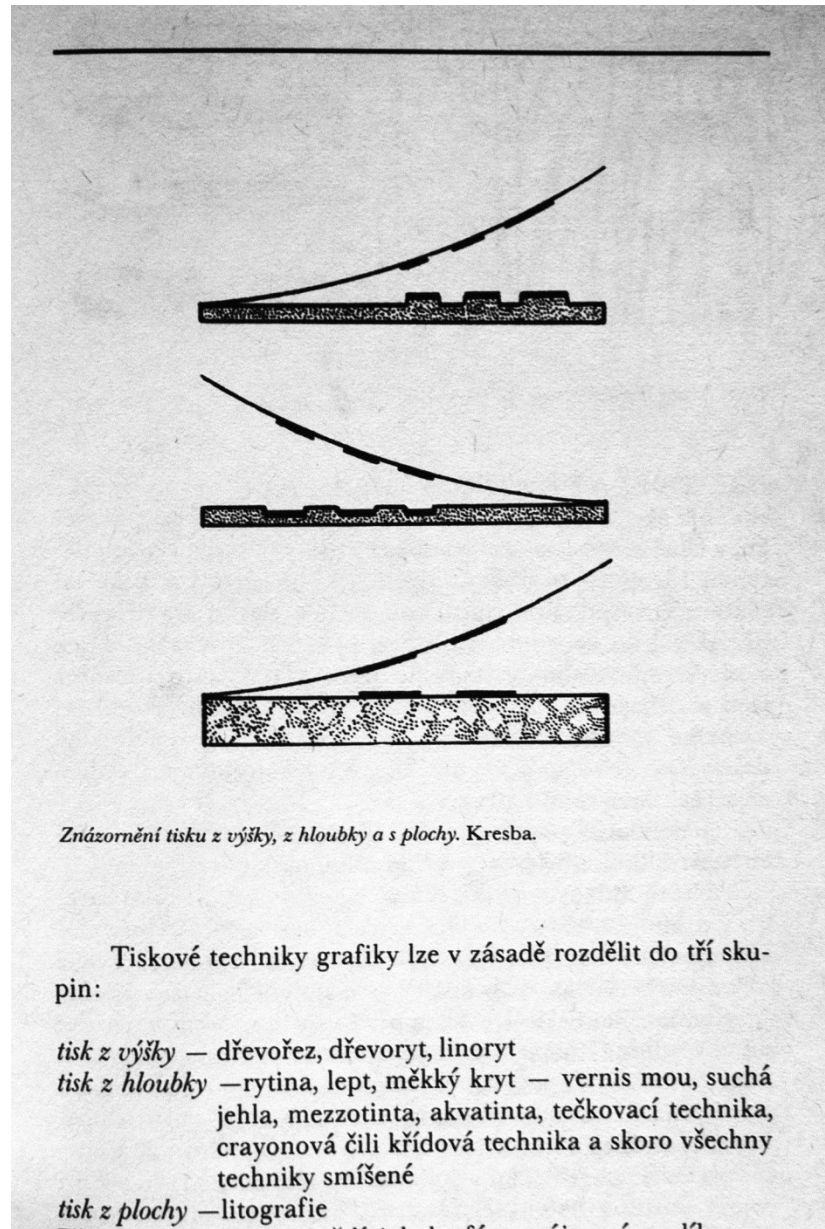
Počátky grafiky v Evropě

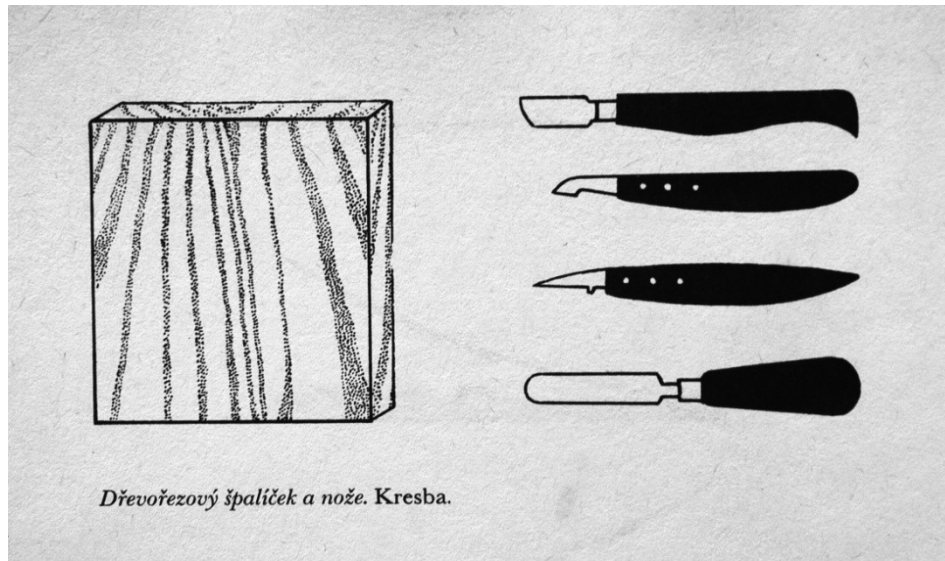
- Zatímco na Dálném východě se s grafickými technikami setkáváme už od 6. stol., v Evropě je nejstarším zachovaným dřevořezovým štočkem Le Bois Protat (1370-1380, viz horní obr.) k dekoraci látek. Nejstarším datovaným tiskem na papíře by měl být Sv. Krištof z Buxheimu v Porýní z r. 1423 (obr., ručně kolorován).
- K rozšíření grafiky pomohl knihtisk, tj. způsob mechanického rozmnožování textu nebo obrazu tiskem z výšky. Jeho vynálezce Johann Gutenberg v Mohuči začal pro sazbu využívat sériově odlévaných tiskařských liter. Počátky rozšíření knihtisku spadají do let 1447-1448. Tisky provedené do r. 1500 se nazývají inkunábule.
- Prvním stále oceňovaným grafikem je Martin Schongauer (asi 1448-1491) z Colmaru v Al-sasku, který se specializoval na mědiryt.

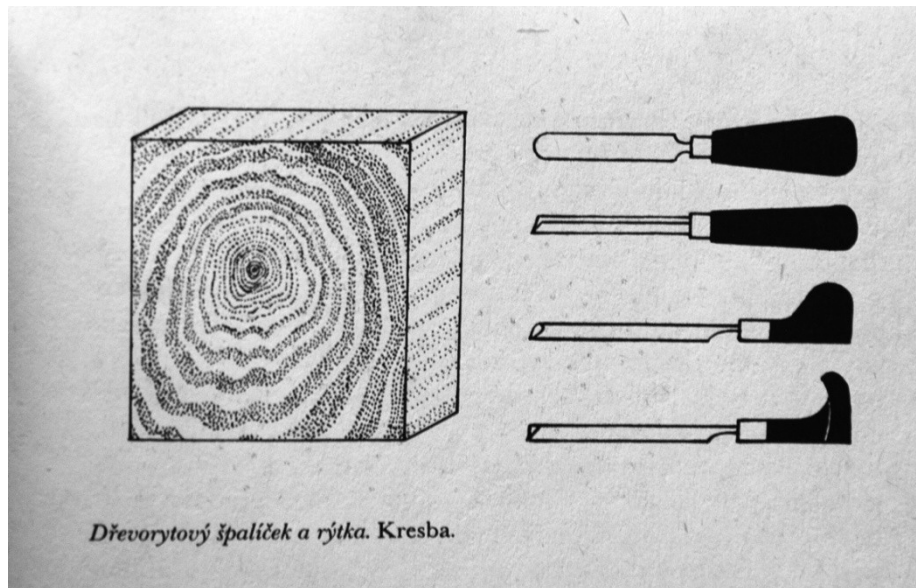
Techniky grafiky

- tisk z výšky
- tisk z hloubky
- tisk z plochy

Dřevořez a dřevoryt

Martin Schongauer – autor mědirytin

Narození Páně, cca 1470

Pošetilá panna, 80. léta 15. stol.

Albrecht Dürer jako grafik

Titulní list jeho Apokalypsy, 1497-1498, 2. vyd. 1511, dřevořez
Dudák, 1514, mědirytina

Rembrandt van Rijn jako grafik

Nechte maličkých přijíti ke mně, „stoguldenová grafika“,
1647-1649, mědiryt a suchá jehla
Starý muž, 1631, lept

Literatura

- Jindřich Marco, *O grafice*. Praha 1981.
- Karel Teissig, *Techniky kresby* (ed. Umělcova dílna). 2. vyd. Praha 1990.
- Aleš Krejča, *Grafické techniky* (ed. Umělcova dílna). 3. vyd. Praha 1995.
- Radim Vondráček, Gesto kreslení, in: *Karel Svobinský (1896-1986)*, eds. Roman Musil – Eduard Burget. Praha 2001, s. 261-266.
- Walter Koschatzky, *Die Kunst der Zeichnung. Technik, Geschichte, Meisterwerke*. 10. vyd. München 2003.